

Współrzędne: Szerokość - 52.952297, Długość - 22.960385

Suraż to miasteczko niezwykle ciekawe, a początki jego istnienia stawiają je wśród najstarszych miast na ziemiach polskich. Historia okazała się jednak dla tego miejsca często okrutna i niewiele jest już śladów dawnej świetności. Tym cenniejsi są ludzie, starający się ocalić przeszłość od zapomnienia. Taką osobą jest Pan **Wiktor Litwińczuk**, prowadzący we własnym domu muzeum, którego eksponaty mogły być ozdobą niejednego państwowego zbioru. Skromny dom przy ul. Białostockiej 6 i znajdujący się za nim budynek gospodarczy zaadaptowany na cele wystawiennicze to dzisiaj chyba najważniejszy punkt na mapie turystycznej Suraza, a i osoba jego właściciela jest tu powszechnie znana.

Wszystko zaczęło się od przypadkowego znaleziska, w roku 1936. Ojciec Wiktora Litwińczuka, Władysław, wyorał równomiernie obrobiony kamień z otworem. Nie wiedząc co to może być, zaniósł ten przedmiot do miejscowego nauczyciela historii Aleksandra Stafińskiego, który stwierdził iż odkrył skarb. Dla skromnego rolnika, skarbem mógł być raczej garnek złota, ale jak się później okazało znaleziony neolityczny toporek stał się początkiem wielkiej, dwupokoleniowej pasji, a jego znalazca został "archeologiem" amatorem i założycielem muzeum.

Znaleziska Władysława Litwińczuka, spowodowały duże zainteresowanie wśród historyków. Wykopaliskami prowadzonymi między innymi na terenie starego grodziska kierowali dr Józef Jodkowski (Dyrektor Muzeum w Grodnie) i Franciszek hr. Potocki. Znaleziono wtedy wiele cennych obiektów, które zmieniały dotychczasową wiedzę o Surazu. Większość przedmiotów (artefaktów) znajduje się obecnie w Grodnie, ale na szczęście część z nich możemy podziwiać w tutejszych zbiorach.

Wykopaliska przerywa wojna. Jednak Władysław Litwińczuk gromadzi dalej różne starożytności, by w 1962 r, udostępnić je zwiedzającym. Na początku jest to tylko wystawa, a od 1986 r prywatne muzeum. które po śmierci jego założyciela prowadzi syn Wiktor, równie wielki pasjonat historii regionu.

Muzeum suraskie to wielka skarbnica wiedzy, wykorzystywana również przez świat nauki. Naukowcy i studenci z Uniwersytetu Białostockiego są tutaj częstymi gośćmi. Pomagają w dokumentowaniu zbiorów i ich eksponowaniu.

Będąc w Surazu warto tutaj zajrzeć . Ilość wspaniałych eksponatów i pasjonujące opowieści Wiktora Litwińczuka, przeniosą nas nie tylko w czasy odległe, pokażą również historię, której przemijaniem sami byliśmy świadkami. A wszystko dlatego, że oprócz krzemienych narzędzi, rogu tura, są tu również pamiątki od średniowiecza po "prawie " współczesność.

Muzeum Archeologiczno - Etnograficzne. Suraż, ul.Białostocka 6 tel. 085 650 31 16